

Hrvatsko-američka
zaklada
za obrazovanje
i izobrazbu

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA PRAVILNIKA O POREZU NA DOHODAK

U SVRHU STVARANJA POTICAJNOG OKVIRA ZA DODJELU
STIPENDIJA NA SVIM RAZINAMA ŠKOLOVANJA I STUDIJA U
TUZEMSTVU I INOZEMSTVU

Narodne novine broj 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, **2/09, 9/09** – ispravak i 146/09

Predlagatelj Prijedloga:

Hrvatsko-američka zaklada za obrazovanje i izobrazbu
Institut za razvoj obrazovanja

Autor teksta Prijedloga:

Zgombić & Partneri – porezni savjetnici i revizori

Pravna redaktura:

Bogdanović, Dolički & Partneri

Konzultacije i stručna podrška:

Institut za razvoj obrazovanja
Zaklada Adris

Zahvaljujemo:

Gavin Susman, zamjenik Predsjednika Upravnog odbora Hrvatsko-američke zaklade za obrazovanje i izobrazbu

Zagreb, 30. travnja 2010.

Sadržaj:

- I. Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak (str. 2)
- II. Obrazloženje prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak (str. 5)
- III. Primjeri relevantnih propisa drugih zemalja - Njemačka, Slovenija i Velika Britanija (str. 9)

Preradovićeva 33 / 10000 Zagreb / Hrvatska
T: +385 1 4555 151 / F: +385 1 4555 150
haz@haz.iro.hr / www.haz.iro.hr
MB: 2561727 / OIB: 04919537800
žiro-račun: 2360000-1102105409

Osnivač zaklade:
Institut za razvoj obrazovanja
www.iro.hr

I. Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak

Predložene dopune teksta označene su ovako.

2. Primici na koje se ne plaća porez na dohodak

Članak 7.

U članku 7. Pravilnika o porezu na dohodak mijenja se članak 7. stavak 7. i glasi:

(7) Porez na dohodak ne plaća se na stipendije učenicima i studentima za redovno školovanje ili studiranje na srednjim školama i visokim učilištima ukupno do propisanog iznosa iz članka 45. stavka 1. točke 3. ovoga Pravilnika ili do propisanog iznosa iz članka 45. stavka 1. točke 4. ovoga Pravilnika. Neoporeziva stipendija sukladno članku 45. stavku 1. točki 3. ovoga Pravilnika i neoporeziva stipendija sukladno članku 45. stavku 1. točki 4. ovoga Pravilnika međusobno se isključuju. Ako stipendiju iz članka 45. stavka 1. točke 3. ovoga Pravilnika učeniku ili studentu u poreznom razdoblju isplaćuju dva ili više isplatitelja, neoporezivi iznos stipendije utvrđuje se od ukupnog iznosa stipendije svih isplatitelja. U tom slučaju učenik ili student čiji ukupan iznos isplaćenih stipendija prelazi propisani neoporezivi iznos, obavezan je isplatitelju prije isplate stipendije dostaviti vjerodostojne isprave (preslike) ili pisanu izjavu o isplaćenim primicima po toj osnovi kod drugih isplatitelja. Ako učenik ili student ostvaruje stipendiju samo od jednog isplatitelja, obavezan je tom isplatitelju dati pisanu izjavu da ne prima stipendije i od drugih isplatitelja. Izjava koju učenik ili student daje isplatitelju neoporezive stipendije iz članka 45. stavka 1. točke 3. ovoga Pravilnika (odnosno neoporezive stipendije iz članka 45. stavka 1. točke 4. ovoga Pravilnika) treba sadržavati izjavu o tome da učenik ili student za isto razdoblje nije primatelj neoporezive stipendije iz članka 45. stavka 1. točke 4. ovoga Pravilnika (odnosno neoporezive stipendije iz članka 45. stavka 1. točke 3. ovoga Pravilnika) koje se međusobno isključuju.

3. Neoporezivi iznosi stipendija, nagrada i naknada

Članak 45.

U članku 45. stavku 1. Pravilnika o porezu na dohodak dodaju se nove točke 4., 5., 6. i 7. koje glase:

4. Stipendije koje se, temeljem članka 10. točke 12. Zakona o porezu na dohodak, smatraju primicima na koje se ne plaća porez na dohodak uključuju, osim navedenog u prethodnom stavku, i stipendije koje isplaćuju međunarodne organizacije ili međuvladine organizacije u kojima je Republika Hrvatska članica, strane države, ostale ustanove, udruge, zaklade, fundacije i druge institucije registrirane u Hrvatskoj za kulturne i odgojno obrazovne svrhe koje djeluju u skladu s posebnim propisima (davatelji stipendije) te stipendije koje se financiraju iz programa Europske Unije, a koje se dodjeljuju redovnim studentima ili učenicima koji pohađaju srednje škole ili visoka učilišta u tuzemstvu ili inozemstvu, za financiranje:

- troškova redovnog školovanja ili studiranja u tuzemstvu ili inozemstvu te
- ostalih troškova za vrijeme redovnog školovanje ili studiranja u tuzemstvu ili inozemstvu.

5. Pod troškovima redovnog školovanja ili studiranja u tuzemstvu ili inozemstvu iz točke 4. stavka 1. ovog članka podrazumijevaju se troškovi školarina i pristojbi plaćeni srednjim školama ili visokim učilištima te troškovi knjiga i obrazovnog materijala za školovanje i studiranje.

Troškovi školarina i pristojbi priznaju se u visini stvarnih troškova, a dokazuju se računom ili drugim vjerodostojnim dokumentom izdanim od strane škole ili visokog učilišta.

Troškovi knjiga i obrazovnog materijala za školovanje i studiranje priznaju se u visini stvarno nastalih troškova za najviše deset komada stručnih knjiga odnosno komada obrazovnog materijala po semestru iz područja na koje se odnosi stipendija, a dokazuju se računom ili drugim vjerodostojnim dokumentom o troškovima knjiga i obrazovnog materijala izdanog od strane škole ili visokog učilišta, knjižare, i sl.

6. Pod **ostalim troškovima** za vrijeme redovnog školovanja ili studiranja iz točke 4. stavka 1. ovog članka podrazumijevaju se:

- stanovanje učenika ili studenata u mjestu školovanja ili studiranja, prijevoz u mjestu školovanja ili studiranja te prehrana za vrijeme školovanja ili studiranja,
- preseljenje učenika ili studenta u mjesto školovanja ili studiranja,
- prijevoz učenika ili studenta u mjesto školovanja ili studiranja
- zdravstveno osiguranje za zdravstvenu zaštitu učenika ili studenta u inozemstvu ukoliko se mjesto školovanja ili studiranja nalazi u inozemstvu.

Kao sastavni dio stipendije iz točke 4. stavka 1. ovog članka za financiranje troškova stanovanja i prijevoza u mjestu školovanja ili studiranja te prehrane za vrijeme školovanja ili studiranja može se isplatiti dnevni paušalni iznos najviše do visine neoporezivog iznosa dnevnice propisanog člankom 13. stavkom 2. točkom 13. ovog Pravilnika (u slučaju školovanja ili studiranja u tuzemstvu), odnosno člankom 13. stavkom 2. točkom 14. ovog Pravilnika (u slučaju školovanja ili studiranja u inozemstvu). Najviši mjesečni paušalni iznos za financiranje ovih troškova izračunava se na način da se najviši dnevni paušalni iznos pomnoži s ukupnim brojem dana u određenom mjesecu za svaki mjesec razdoblja školovanja ili studiranja. Stvarne troškove stanovanja i prijevoza u mjestu školovanja ili studiranja te prehrane za vrijeme školovanja ili studiranja nije potrebno dokazivati.

Na početku školovanja ili studiranja kao sastavni dio stipendije iz točke 4. stavka 1. ovog članka može se dodatno isplatiti i jednokratni iznos za financiranje preseljenja učenika ili studenta u mjesto školovanja ili studiranja. Ovaj jednokratni iznos za financiranje preseljenja može se isplatiti u paušalnom iznosu najviše do iznosa koji se utvrđuje na način da se iznos neoporezive dnevnice propisan člankom 13. stavkom 2. točkom 13. ovog Pravilnika (u slučaju školovanja ili studiranja u tuzemstvu), odnosno člankom 13. stavkom 2. točkom 14. ovog Pravilnika (u slučaju školovanja ili studiranja u inozemstvu) pomnoži s 10 dana. Stvarne troškove preseljenja nije potrebno dokazivati.

Kao sastavni dio stipendije iz točke 4. stavka 1. ovog članka mogu se isplatiti i iznosi za pokriće stvarno nastalih troškova prijevoza između mjesta školovanja ili studiranja i mjesta u kojem je učenik ili student neposredno prije preseljenja u mjesto školovanja ili studiranja imao prebivalište ili uobičajeno boravište, i to na početku i kraju svake školske godine ili svakog semestra. Stvarno nastali troškovi prijevoza u mjesto školovanja ili studiranja i povratka iz mjesta školovanja ili studiranja učenika ili studenta dokazuju se računima ili drugim vjerodostojnim dokumentima,

Kao sastavni dio stipendije iz točke 4. stavka 1. ovog članka mogu se isplatiti iznosi za pokriće stvarno nastalih troškova zdravstvenog osiguranja za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu, ukoliko se mjesto školovanja ili studiranja nalazi u inozemstvu. Nadoknaditi se mogu samo stvarni troškovi plaćeni osiguravatelju i to pod uvjetom da se osiguranje odnosi na razdoblje u kojem se osoba školuje ili studira u inozemstvu bez obzira je li u pitanju obvezno ili dobrovoljno zdravstveno osiguranje. Stvarno nastali troškovi zdravstvenog osiguranja za zdravstvenu zaštitu u inozemstvu dokazuju se računima ili drugim vjerodostojnim dokumentima.

7. Porez na dohodak se ne plaća na stipendije iz točke 4. stavka 1. ovog članka ako su zadovoljeni uvjeti navedeni u nastavku. Ukoliko neki od uvjeta nije zadovoljen, cijela stipendija ili samo dio stipendije koji ne udovoljava određenom uvjetu smatrat će se oporezivim drugim dohotkom. Propisani uvjeti jesu:

- Stipendija mora biti dodijeljena učeniku ili studentu putem javnog natječaja kojem mogu pristupiti svi učenici ili studenti pod jednakim uvjetima te koji jasno određuje kriterije dodjele stipendije.
- Učenik ili student je dužan davatelju stipendije dostaviti potvrdu o redovnom školovanju ili studiranju za svaku godinu školovanja ili studiranja.
- Učenik ili student koristi isplaćena sredstva u skladu s odrednicama davatelja stipendije.
- Iznos stipendije koji se odnosi na školarine i pristojbe davatelj stipendije plaća izravno obrazovnim institucijama (školama ili visokim učilištima). Ostale dijelove stipendije koji pokrivaju troškove koji se mogu isplatiti izravno osobi koja je takve troškove zaračunala za svoju isporuku (npr. zrakoplovni prijevoz, zdravstveno osiguranje) davatelj stipendije plaća izravno na račun osobe koje je troškove zaračunala. One dijelove stipendije koji se odnose na troškove koji se ne mogu isplatiti izravno osobi koja je te troškove zaračunala (prehrana, prijevoz, knjige i drugi slični troškovi) davatelj stipendije isplaćuje izravno učeniku ili studentu na bankovni račun u Republici Hrvatskoj ili u mjestu studiranja ili školovanja u inozemstvu.

Dosadašnje točke 4., 5. i 6. u stavku 1. članku 45. ovog Pravilnika postaju točke 8., 9. i 10.

1. Isplate u gotovu novcu

Članak 90.

U članku 90. dodaje se novi stavak 4. i glasi:

Iznimno od stavka 2. ovog članka, međunarodne organizacije ili međuvladine organizacije u kojima je Republika Hrvatska članica, strane države, ostale ustanove, udruge, zaklade, fundacije i druge institucije registrirane u Hrvatskoj za kulturne i odgojno obrazovne svrhe koje djeluju u skladu s posebnim propisima te institucije koje dodjeljuju stipendije iz programa Europske Unije mogu neoporezive stipendije iz članka 45. stavka 1. točke 4. isplatiti na sljedeći način:

1. plaćanjem određenih troškova koji se financiraju iz stipendije direktno na račun obrazovne institucije ili druge osobe koja je takve troškove zaračunala ili

2. isplatom stipendije ili dijela stipendije koja nije isplaćena na način naveden u točki 1. na bankovni račun studenta ili učenika u Republici Hrvatskoj ili u mjestu studiranja ili školovanja u inozemstvu.

II. Obrazloženje prijedloga izmjene Pravilnika o porezu na dohodak

Obrazloženje predloženih izmjena, prema tematskim jedinicama:

a) Obuhvat i iznos neoporezivih stipendija

Mišljenja smo da su trenutno važeći neoporezivi iznosi stipendija neadekvatni zbog objektivno znatno viših troškova školovanja u inozemstvu i tuzemstvu, ali i rastućih životnih troškova učenika ili studenata kako u inozemstvu tako i u tuzemstvu.

Predlažemo dopunu Članka 7. i Članka 45., koji se odnose na oslobađanje obaveze od plaćanja poreza na stipendije za školovanje na srednjim školama i visokim učilištima samo do određenog mjesečnog iznosa kako bi se proširila mogućnost neoporezivog stipendiranja učenika ili studenata koji se redovno školuju na srednjim školama i visokim učilištima ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. Prema predloženim dopunama, stipendije isplaćene iz sredstava određenih institucija pod određenim uvjetima mogle bi se isplatiti neoporezivo u visini stvarnih troškova pri čemu bi obuhvat tih troškova i način njihovog dokumentiranja također bio propisan.

Ova mogućnost predviđena je predloženom dopunom članka 7. stavka 7. Pravilnika dok su obuhvat tih troškova, način njihovog dokumentiranja i ostali relevantni uvjeti za isplatu takvih stipendija sadržani u predloženoj dopuni članka 45. stavka 1. Prijedlog dopune članka 45. stavka 1. uključuje prijedlog novih točaka 4. do 7. pri čemu:

- U točki 4. se predlaže općenita definicija koje bi se stipendije i od kojih institucija smatrale neoporezivim primicima;
- U točkama 5. i 6. se predlaže obuhvat troškova koji bi se mogli financirati putem neoporezivih stipendija te način njihovog dokumentiranja;
- U točki 7. se predlažu ostali uvjeti koji bi morali biti zadovoljeni da bi stipendije bile neoporezive.

U našem prijedlogu su kao davatelji neoporezivih stipendija izričito navedene određene institucije i to: međunarodne organizacije ili međuvladine organizacije u kojima je Republika Hrvatska članica, strane države, ostale ustanove, udruge, zaklade, fundacije i druge institucije registrirane u Hrvatskoj za kulturne i odgojno obrazovne svrhe koje djeluju u skladu s posebnim propisima (davatelji stipendije) te institucije koje dodjeljuju stipendije iz programa Europske Unije. Naime, mišljenja smo da zbog transparentnosti mogućnost neoporezivog stipendiranja treba proširiti preko limita koji su trenutno propisani samo za takve stipendije koje daju određene institucije. Stoga u prijedlogu izmjena nismo isključili postojeće neoporezive limite stipendija koje bi dalje bile primjenjive kao opće pravilo primjenjivo na one stipendije kod kojih davatelji stipendija nisu propisane institucije.

b) Kontradiktornost odredbi Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak i odredbi Zakona o doprinosima

Ovim putem Vam skrećemo pažnju i na kontradiktornost odredbi Zakona i Pravilnika o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima s obzirom na oporezivanje, odnosno plaćanje doprinosa na stipendije. Naime, Zakonom o doprinosima propisano je da obveza doprinosa ne postoji prema određenim primicima od kojih se utvrđuje drugi dohodak, a to između ostalog uključuje i stipendije učenicima i studentima. Smatramo da različit tretman stipendija iznad 1.600 kuna vezano za obračun poreza (oporezive) i doprinosa (ne plaćaju se doprinosi) ukazuje na nelogičnost oporezivanja stipendija koje prelaze određeni iznos porezom na dohodak. Na stipendije se ne plaćaju obavezni doprinosi upravo zbog toga što je Zakonom o doprinosima prepoznato da se ne radi o naknadi za određenu tržišnu protučinidbu već o darovanju s određenom općekorisnom namjerom - financiranjem troškova studiranja. Stoga predlažemo da se umjesto ograničavanja iznosa stipendije detaljnije odrede troškovi koje stipendija pokriva i uvjeti stipendiranja koji rezultiraju poreznom olakšicom.

c) Obuhvat troškova koji se mogu financirati iz stipendija i obveze studenta ili učenika

U prijedlogu izmjena i dopuna Pravilnika o porezu na dohodak se detaljno specificiraju troškovi učenika ili studenata koji mogu biti financirani neoporezivim stipendijama i obveze koje mora ispunjavati primatelj neoporezive stipendije. Smatramo da bi se detaljnim i jasnim specificiranjem troškova koji se mogu financirati iz neoporezivih stipendija omogućilo učinkovito kontroliranje namjenskog trošenja isplaćenih stipendija. Naš je prijedlog da se troškovi koji se mogu financirati neoporezivim stipendijama podijele u dvije kategorije:

- i) troškove **redovnog školovanja ili studiranja** u tuzemstvu ili inozemstvu te
- ii) **ostale troškove** za vrijeme redovnog školovanja ili studiranja u tuzemstvu ili inozemstvu.

Prema našem prijedlogu izmjena i dopuna Pravilnika ova podjela bi bila navedena u članku 45. stavku 1. točki 4. Pravilnika

Nadalje, predlažemo da se za svaku od navedene dvije kategorije troškova detaljnije definira njihov obuhvat i način dokumentiranja te je u našem prijedlogu izmjena i dopuna Pravilnika to sadržano u članku 45. stavku 1. točkama 5. i 6. Troškovi redovnog školovanja ili studiranja odnose se na školarine i pristojbe plaćene srednjim školama ili visokim učilištima te na knjige i obrazovni materijal neophodan za školovanje i studiranje. Ostali troškovi za vrijeme redovnog školovanja ili studiranja odnose se na izdatke za stanovanje učenika ili studenata u mjestu školovanja ili studiranja, prijevoz u mjestu školovanja ili studiranja, prehranu za vrijeme školovanja ili studiranja, preseljenje učenika ili studenta u mjesto školovanja ili studiranja, prijevoz učenika ili studenta u mjesto školovanja ili studiranja te zdravstveno osiguranje za zdravstvenu zaštitu učenika ili studenta u inozemstvu ukoliko se mjesto školovanja ili studiranja nalazi u inozemstvu. Ovi ostali troškovi mogu biti osobito značajni u onim slučajevima kada učenik ili student odlazi na školovanje, odnosno na studij izvan mjesta u kojem je imao prebivalište ili uobičajeno boravište neposredno prije početka školovanja ili studiranja, a osobito ukoliko je u pitanju studiranje u inozemstvu te ih ne treba zanemariti.

Također, mišljenja smo da bi se propisivanjem dokumentacije koju je isplatiatelj stipendije obvezan prikupiti postigla transparentnost stipendiranja. Iako smo dokumentaciju koju bi bilo potrebno pribaviti pokušali nabrojati u predloženim izmjenama i dopunama Pravilnika, možda bi bilo uputno razmotriti i to da se dodatnim podzakonskim aktima na razini provedbenih tijela još detaljnije propiše sadržaj dokumentacije kojom bi se dokazivalo da je stipendija isplaćena sukladno propisanim uvjetima koji bi trebali biti ispunjeni da bi stipendija mogla biti isplaćena neoporezivo. To može uključivati dokumentaciju o provedenom javnom natječaju određenog sadržaja, ugovor sa primateljem stipendije određenog sadržaja, odluku o uvjetima pod kojima se isplaćuje stipendija određenog sadržaja, dokumentaciju koja dokazuje status studenta određenog sadržaja (npr. potvrda škole ili visokog učilišta o redovnom statusu i redovitom ispunjavanju obveza studenta ili učenika), dokumentaciju o troškovima koji se financiraju stipendijom (npr. račun izdan od obrazovne institucije) i sl.

d) Odnos isplaćene stipendije i stvarnih i paušalno utvrđenih troškova školovanja ili studiranja

Prijedlogom je predviđeno je da se za troškove školarina, knjiga, zdravstvenog osiguranja te prijevoza do mjesta školovanja ili studiranja isplaćena stipendija može smatrati neoporezivom u visini stvarno nastalih i dokumentiranih troškova.

Za financiranje troškova stanovanja, prehrane i prijevoza u mjestu studiranja te troškove preseljenja predlažemo najviše paušalne iznose stipendije koji se neoporezivo mogu isplatiti učeniku ili studentu. Razlog za ovakav prijedlog jest u tome što je zbog prirode ovih troškova njihovo dokumentiranje komplicirano s administrativnog aspekta te praktično neprovedivo ili teško provedivo. Za financiranje

tih troškova predlažemo neoporezivi dnevni paušalni iznos najviše do visine neoporezivog iznosa dnevnice propisanog člankom 13. stavkom 2. točkom 13. ovog Pravilnika (u slučaju školovanja ili studiranja u tuzemstvu), odnosno člankom 13. stavkom 2. točkom 14. ovog Pravilnika (u slučaju školovanja ili studiranja u inozemstvu). Pri tome, najviši mjesečni paušalni iznos za financiranje ovih troškova izračunavao bi se na način da se najviši dnevni paušalni iznos pomnoži s ukupnim brojem dana u određenom mjesecu za svaki mjesec razdoblja školovanja ili studiranja. Primjerice, to bi značilo da se za pokriće troškova stanovanja, prehrane i prijevoza za jedan mjesec studiranja u SAD-u neoporezivo može isplatiti studentu najviše 2.850 američkih dolara (30 dana x najviša neoporeziva dnevnicica od 95 američkih dolara).

Ovi su prijedlozi sadržani u prijedlogu nove točke 6. u stavku 1. članka 45. Pravilnika o porezu na dohodak.

e) Ostali uvjeti

Osim prethodno navedenog, naš prijedlog sadrži i druge uvjete koji bi morali biti zadovoljeni da bi se neka stipendija mogla isplatiti neoporezivo. Ovi uvjeti navedeni su u prijedlogu nove točke 7. u stavku 1. članka 45. Pravilnika o porezu na dohodak.

e1) Obveza raspisivanja javnog natječaja za dodjelu stipendije

Održavanje javnog natječaja za dodjelu stipendije jedan je od najpouzdanijih pokazatelja legitimnosti institucije koja administrira stipendiju te smo i taj uvjet, između ostalog, uvrstili u prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika. Javni natječaj podrazumijeva objavu detaljnog natječaja i obrazaca za prijavu na internetskim stranicama, oglašavanje u medijima i transparentni odabir i objavu dobitnika stipendije.

e2) Uvjet redovnog školovanja ili studiranja

Neoporezive stipendije smo predvidjeli isključivo za financiranje redovnog školovanja ili studiranja. Stoga smo u prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika uvrstili i uvjet da je učenik ili student dužan davatelju stipendije dostaviti potvrdu o redovnom školovanju ili studiranju za svaku godinu školovanja ili studiranja.

e3) Kontrola korištenja stipendije

Dodatni uvjet koji smo predvidjeli jest i uvjet da učenik ili student koristi isplaćena sredstva u skladu s odrednicama davatelja stipendije. Svrha ove odredbe je ograničiti neoporezivi tretman stipendija samo za one stipendije za koje davatelj stipendije kontrolira da se koriste u skladu s njegovim odrednicama.

e4) Način isplate stipendija

Potrebno je razlikovati dvije vrste troškova koje se financiraju u okviru programa stipendiranja:

- izravni životni troškovi studenta ili učenika za vrijeme pohađanja programa (npr. redoviti mjesečni troškovi stana i hrane)
- troškovi školarina i pristojbi plaćeni školi ili visokom učilištu te ostali troškovi koji se mogu platiti na račun pružatelja usluge (npr. zrakoplovne karte, zdravstveno osiguranje osiguravajućem društvu i sl.)

Sadašnjim propisom je uređeno da se cjelokupan iznos stipendije mora isplatiti na žiro račun učenika ili studenta. Držimo da bi isplatitelj stipendije na bankovni račun primatelja stipendije (učenika ili studenta) u Republici Hrvatskoj ili u mjestu studiranja ili školovanja u inozemstvu trebao isplaćivati isključivo onaj dio stipendije kojim se financiraju takvi troškovi koji se ne mogu izravno platiti na račun pružatelja usluge.

Predlažemo da se za stipendije koje ispunjuju uvjete opisane u ovom prijedlogu ukine obveza isplate cjelokupnog iznosa stipendija na žiro račune studenata (kako je uređeno sadašnjim propisima kao mehanizam kontrole primljenih stipendija) te da se kao bolji mehanizam kontrole ugradi obveza isplate stipendija na način da se određeni troškovi koji se financiraju iz stipendija plaćaju, na temelju vjerodostojnih isprava dostavljenih isplatitelju stipendije, direktno na račune samih institucija (škola, visokih učilišta i sl.) i drugih osoba koje su te troškove zaračunale (npr. putničke agencije koja izdaje avio kartu, ili osiguravajućeg društva koje izdaje osiguranje), a onaj dio stipendije koji se ne isplati na taj način uplaćuje se na bankovni račun učenika ili studenta.

Ovaj je prijedlog sadržan u prijedlogu izmjena i dopuna Pravilnika u prijedlogu nove točke 7. u stavku 1. članka 45. Pravilnika o porezu na dohodak te u prijedlogu novog stavka 4. u članku 90. Pravilnika o porezu na dohodak. Na taj način bi se postigla veća transparentnost namjene i korištenja samih stipendija te bi tijela nadležna za kontrolu poreza na dohodak lakše mogla kontrolirati jesu li ispunjeni uvjeti pod kojima bi se stipendije mogle isplatiti neoporezivo.

Prijedlog za ovu izmjenu odnosi se samo na određene institucije (i to: međunarodne organizacije ili međuvladine organizacije u kojima je Republika Hrvatska članica, strane države, ostale ustanove, udruge, zaklade, fundacije i druge institucije registrirane u Hrvatskoj za kulturne i odgojno obrazovne svrhe koje djeluju u skladu s posebnim propisima te institucije koje dodjeljuju stipendije iz programa Europske Unije), dok bi se za ostale stipendije primjenjivalo dosadašnje pravilo obveze isplate cjelokupne stipendije na žiro račun učenika ili studenta.

f) Iskustva drugih država

Nadamo se da ćete u razmatranju ovog prijedloga u obzir uzeti i neka iskustva drugih država. Naime, za potrebe pripreme ovog prijedloga napravili smo analizu poreznog tretmana stipendija u drugim državama te utvrdili da su u drugim državama stipendije prepoznate kao društveno koristan čin te su omogućene njihove neoporezive isplate pod određenim uvjetima. Pod točkom III. ovog pisma u izvornom jeziku s prijevodom na hrvatski dajemo pregled dijela zakonodavstva koje se odnosi na oporezivanje stipendija porezom na dohodak u Sloveniji, Njemačkoj i Velikoj Britaniji.

III. Primjeri relevantnih propisa drugih zemalja na hrvatskome i izvornome jeziku

Njemačka

Izvor:

http://www.gesetze-im-internet.de/estg/___3.html (articles 44 and 11)

(§ 3 Nr. 44 u. Nr. 11 EStG)

Poreza su oslobođena:

primanja iz javnih sredstava ili iz sredstava javne zaklade, koje se odobravaju zbog pružanja pomoći potrebitima ili kao potpora sa svrhom neposrednog potpomaganja odgoja, obrazovanja, znanosti ili umjetnosti. 2 Ovamo se ne ubrajaju dječji dodaci ili potpore, što se jamče na temelju zakona o plaćama, posebnih tarifa ili sličnih propisa. 3 Pretpostavka za oslobađanje od poreza jest da se ovim primanjima primatelja ne obvezuje na protuuslugu ili određenu djelatnost kao posloprimca. 4 Primanjima iz javnih sredstava zbog pružanja pomoći potrebitima izjednačeni su smanjeni doprinosi i povrat premije nositelja zakonskoga zdravstvenoga osiguranja na usluge koje nisu iskorištene;

stipendije, koje se osiguravaju neposredno iz javnih sredstava ili od strane međudržavnih i naddržavnih organizacija, kojima pripada Savezna Republika Njemačka, radi podupiranja istraživanja ili podupiranja znanstvene i umjetničke izobrazbe ili usavršavanja. 2 Isto se odnosi na stipendije koje se odobravaju u svrhe definirane u rečenici 1 od strane ustanove utemeljene ili upravljane od korporacije javnoga prava ili od korporacije, udruge građana ili imovinske mase u smislu § 5, stavak 1, broj 9 korporacijskog poreznog zakona. 3 Pretpostavka za oslobađanje od poreza je, da

a)

stipendije ne premašuju iznos potreban za izvršavanje istraživačkog zadatka ili za pokrivanje troškova života i obrazovanja te da se odobravaju prema smjernicama određenima od strane davatelja,

b)

primatelj u svezi sa stipendijom nema obvezu određene znanstvene ili umjetničke protuusluge ili određene djelatnosti kao posloprimac;

§ 5, stavak 1, broj 9

(1) Od korporacijskog poreza oslobođene su:

9.

korporacije, udruge građana i imovinske mase, koje prema statutu, poslovniku zaklade ili drugom statutnom dokumentu te prema stvarnom poslovanju isključivo i neposredno služe općekorisnim, dobrotvornim ili crkvenim svrhama (§§ 51 do 68 Pravilnika o porezima. 2 Ako se provodi gospodarska poslovna djelatnost, u tom smislu isključeno je oslobađanje od poreza. 3 Rečenica 2 ne vrijedi za samogospodarujuće šumske pogone.

(§ 3 Nr. 44 u. Nr. 11 EStG)

Steuer frei sind:

Bezüge aus öffentlichen Mitteln oder aus Mitteln einer öffentlichen Stiftung, die wegen Hilfsbedürftigkeit oder als Beihilfe zu dem Zweck bewilligt werden, die Erziehung oder Ausbildung, die Wissenschaft oder Kunst unmittelbar zu fördern. ²Darunter fallen nicht Kinderzuschläge und Kinderbeihilfen, die auf Grund der Besoldungsgesetze, besonderer Tarife oder ähnlicher Vorschriften gewährt werden. ³Voraussetzung für die Steuerfreiheit ist, dass der Empfänger mit den Bezügen nicht zu einer bestimmten wissenschaftlichen oder künstlerischen Gegenleistung oder zu einer bestimmten Arbeitnehmertätigkeit verpflichtet wird. ⁴Den Bezügen aus öffentlichen Mitteln wegen Hilfsbedürftigkeit gleichgestellt sind Beitragsermäßigungen und Prämienrückzahlungen eines Trägers der gesetzlichen Krankenversicherung für nicht in Anspruch genommene Beihilfeleistungen;

Stipendien, die unmittelbar aus öffentlichen Mitteln oder von zwischenstaatlichen oder überstaatlichen Einrichtungen, denen die Bundesrepublik Deutschland als Mitglied angehört, zur Förderung der Forschung oder zur Förderung der wissenschaftlichen oder künstlerischen Ausbildung oder Fortbildung gewährt werden. ²Das Gleiche gilt für Stipendien, die zu den in Satz 1 bezeichneten Zwecken von einer Einrichtung, die von einer Körperschaft des öffentlichen Rechts errichtet ist oder verwaltet wird, oder von einer Körperschaft, Personenvereinigung oder Vermögensmasse im Sinne des § 5 Absatz 1 Nummer 9 des Körperschaftsteuergesetzes gegeben werden. ³Voraussetzung für die Steuerfreiheit ist, dass

- a) die Stipendien einen für die Erfüllung der Forschungsaufgabe oder für die Bestreitung des Lebensunterhalts und die Deckung des Ausbildungsbedarfs erforderlichen Betrag nicht übersteigen und nach den von dem Geber erlassenen Richtlinien vergeben werden,
- b) der Empfänger im Zusammenhang mit dem Stipendium nicht zu einer bestimmten wissenschaftlichen oder künstlerischen Gegenleistung oder zu einer bestimmten Arbeitnehmertätigkeit verpflichtet ist;

§ 5 Absatz 1 Nummer 9:

(1) Von der Körperschaftsteuer sind befreit
9.

Körperschaften, Personenvereinigungen und Vermögensmassen, die nach der Satzung, dem Stiftungsgeschäft oder der sonstigen Verfassung und nach der tatsächlichen Geschäftsführung ausschließlich und unmittelbar gemeinnützigen, mildtätigen oder kirchlichen Zwecken dienen (§§ 51 bis 68 der Abgabenordnung). ²Wird ein wirtschaftlicher Geschäftsbetrieb unterhalten, ist die Steuerbefreiung insoweit ausgeschlossen. ³Satz 2 gilt nicht für selbstbewirtschaftete Forstbetriebe;

Slovenija

Izvor:

2006 Zakon o dohodnini (Zakon o porezu na dohodak)

http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r05/predpis_ZAKO1245.html

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2006117&stevilka=5013>

Članak 25.

(dohodak povezan s obrazovanjem)

Porez na dohodak ne plaća se na:

1. stipendije i druga primanja isplaćena osobi koja je upisana kao učenik, đak ili student za puni obrazovni ili studentski sat, u vezi s obrazovanjem ili osposobljavanjem na temelju posebnih propisa, i to iz proračuna ili fondova, koji je financiran iz proračuna (osim kadrovskih stipendija) i na navedena primanja koje financira strana država ili međunarodna organizacija, odnosno, obrazovna, kulturna ili znanstveno – istraživačka ustanova, osim primanja koja su primljena kao nadomjestak za izgubljeni dohodak ili imaju veze s obavljanjem posla, odnosno, usluga;
2. primanja isplaćena za pokriveno školarine i troškove prijevoza te za boravak osobe koja je upisana kao učenik, đak ili student za puni obrazovni ili studentski sat koje plaća ustanova, uspostavljena s namjenom stipendiranja, a koja nije sadašnji, prijašnji ili budući poslodavac primatelja ili osobe koja je povezana s primateljem;
3. primanja u obliku regresa, odnosno, subvencioniranja studentske prehrane, mjesečnih vozni karti za prijevoze učenika, đaka ili studenata koji se školuju izvan mjesta prebivališta, zaštitu i odgoj u vrtićima i drugim sličnim ispodmoćima koje se, u skladu sa Zakonom o organiziranju i financiranju odgoja i obrazovanja, Zakona o visokom školstvu, Zakona o osnovnoj školi te Zakona o vrtićima, financiraju iz državnog proračuna ili iz samoupravne lokalne zajednice.

25. člen

(dohodki v zvezi z izobraževanjem)

Dohodnine se ne plaća od:

1. štípendije in drugih prejemkov, izplaćanih osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, v zvezi z izobraževanjem ali usposabljanjem na podlagi posebnih predpisov, in sicer iz proračuna ali sklada, ki je financiran iz proračuna (razen kadrovskih štípendij) in od navedenih prejemkov, ki jih financira tuja država ali mednarodna organizacija oziroma izobraževalna, kulturna ali znanstveno-raziskovalna ustanova, razen prejemkov, ki so prejeti kot nadomestilo za izgubljeni dohodek ali v zvezi z opravljanjem dela oziroma storitev;
2. prejemkov, izplaćanih za kritje šolnine in stroškov prevoza ter bivanja osebi, ki je vpisana kot učenec, dijak ali študent za polni učni ali študijski čas, ki jih izplaća ustanova, ustanovljena z namenom štípendiranja, ki ni povezana oseba ali sedanji, prejšnji ali bodoči delodajalec prejemnika ali osebe, ki je povezana s prejemnikom;
3. prejemkov v obliki regresiranja oziroma subvencioniranja študentske prehrane, mesečnih vozovnic za prevoze učencev, dijakov in študentov, ki se šolajo izven kraja bivanja, varstva in vzgoje v vrtcih in drugih podobnih pomoči, ki se v skladu z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, zakona o visokem školstvu, zakona o osnovni šoli ter zakona o vrtcih financirajo iz proračuna države ali samoupravne lokalne skupnosti.

Velika Britanija

Izvor:

<http://www.hmrc.gov.uk/manuals/eimanual/eim06205.htm>

EIM06205 – Dohodak od rada: dohodak od stipendije: općenito

Članak 776. Zakon o porezu na dohodak („ITOIA“) iz 2005. (članak 331. Zakona o porezu na dohodak i porezu na dobit („ICTA“) iz 1988.)

Člankom 776. ITOIA-e iz 2005. (ranije člankom 331. ICTA-e iz 1988.) propisano je da je dohodak od stipendije izuzet od obveze plaćanja poreza na dohodak te da se taj dohodak za svrhe poreza na dohodak zanemaruje, pod uvjetom da korisnik stipendije redovno pohađa nastavu na sveučilištu, visokoj školi, školi ili u drugoj obrazovnoj ustanovi.

Uvijek imajte na umu da, iako postojanje članka 776. kojim je propisano porezno izuzeće sugerira da dohodak od stipendije korisnika stipendije općenito podliježe oporezivanju porezom na dohodak, to nije nužno slučaj. Primici po osnovi stipendije itd., doista se mogu smatrati dohotkom korisnika u općem smislu te riječi. Prosuđivanje je li neka vrsta dohotka dohodak od stipendije ili nije te postoji li osnova za izuzeće od porezne obveze prema članku 776., načelno neće biti ni potrebno ako dohodak uopće ne podliježe oporezivanju.

Dohodak može biti:

- dohodak oporeziv kao Dohodak od štednje i ulaganja ili Dohodak od obrta i slobodnih zanimanja (vidi Priručnik za porez na dohodak od rada EIM06210 i Priručnik za porez na dohodak od obavljanja djelatnosti BIM65151)
- oporezivi dohodak od rada (vidi EIM06210)
- dohodak od rada koji je izuzet od oporezivanja prema Poreznoj praksi br. 4/86 ako ne prelazi dopušteni limit (vidi EIM06235)
- primitak koji se ne smatra dohotkom u smislu poreznih zakona (vidi EIM06210 i Priručnik za tumačenje radnog statusa ESM).

O tome postoji li osnova za izuzeće prema odredbama članka 776. valja razmišljati tek ako odlučite da je dohodak načelno oporeziv.

Da biste točno utvrdili situaciju, morate razmotriti sljedeće:

- odnos između isplatitelja i korisnika (vidi EIM06215)
- prirodu programa koji korisnik pohađa (vidi EIM06220)
- pohađa li nastavu redovno (vidi EIM06225)
- gdje se nastavni program odvija (vidi EIM06230)
- isplaćeni iznos (vidi EIM06240).

U slučaju sumnje ili teškoća ključno je utvrditi sve ugovorne odredbe kojima podliježe određena stipendija. Načelno, da biste to učinili, morat ćete pribaviti presliku svakog sporazuma ili ugovora između zainteresiranih strana.

EIM06215 – Dohodak od rada: dohodak od stipendije: direktori i zaposlenici

Članak 215. Zakona o oporezivanju dohotka od rada te dohotka od mirovina, uključujući obiteljske i invalidske mirovine („ITEPA“) iz 2003

Opće izuzeće predviđeno člankom 776. ITOIA-e iz 2005. (ranije člankom 331. ICTA-e iz 1988.) prema kojem je dohodak od stipendije izuzet od oporezivanja porezom na dohodak odnosi se samo na korisnika stipendije (vidi od EIM06205 nadalje). Izuzimajući osobe sa slabije plaćenim zaposlenjima, stipendija sina ili kćeri direktora ili zaposlenika smatrat će se dohotkom roditelja prema kodeksu o pogodnostima za zaposlenike (vidi od EIM30000 nadalje). Članak 215. ITEPA-e iz 2003. priječi da izuzeće stipendija prema članku 776. (članku 331.) isključi takvo oporezivanje.

EIM06220 – Dohodak od rada: dohodak od stipendije: značenje stipendije

Članak 776(3) ITOIA-e iz 2005. (članak 331(2) ICTA-e iz 1988.)

Člankom 776. (članak 331.) propisano je da je dohodak od stipendije izuzet od poreza na dohodak (vidi EIM06205). Člankom 776(3) (članak 331(2)) prošireno je značenje stipendije kako bi ono obuhvatilo darovnice obrazovnih ustanova za financiranje školovanja znanstvenika (“exhibition”), pomoć za školovanje studenata slabijeg imovinskog statusa (“bursary”) i sva slična darovanja u svrhu školovanja. Budući da druga obvezujuća definicija ne postoji, valja se pridržavati redovnog značenja ovih izraza.

To znači da iako je stipendija u suštini darovanje, u pravilu na osnovi zasluga, čija je svrha tek pružanje potpore studentu za vrijeme školovanja, u praksi moramo stipendije itd. tumačiti prilično široko. Sve slučajeve u kojima postoje sumnje ili sporne situacije trebao bi razmotriti inspektor.

Sljedeći primici se u pravilu ne smatraju stipendijama:

- zajmovi zaposlenicima koji pohađaju neki program edukacije, vidi EIM01490 i slučaj Clayton protiv Gothorpa (47TC168)
- isplate studentima po osnovi ugovora o darovnici (“deed of covenant”). Takve isplate obično nisu povezane sa školovanjem, niti su dio financijske potpore za studente (“student grant”). U slučaju Gibbs protiv Randalla (53TC513), otac se obvezao isplaćivati određeni iznos svojem sinu studentu u okviru njegova roditeljskog doprinosa darovnici lokalne zaklade za školovanje. Tvrdio je da su spomenute isplate, budući da su dio njegovoga roditeljskog doprinosa financijskoj potpore za studente, bile isplate na koje je njegov sin imao pravo kao “korisnik ... zaklade za školovanje (“educational endowment”)” te se stoga ne bi smjele uzeti u obzir prilikom izračuna dohotka njegova sina. Visoki je sud bio mišljenja da ugovorom o darovnici nije predviđena nikakva obveza s obzirom na svrhu u koju se novac smije potrošiti nakon što bude primljen te da nije povezan s primitkom financijske potpore za školovanje ili za nastavak sinovljeva školovanja. Isplate po osnovi ugovora o darovnici stoga nisu dohodak na koji sin ima pravo kao korisnik zaklade za školovanje.

EIM06225 – Dohodak od rada: dohodak od stipendije: značenje redovnog pohađanja nastave

Članak 776. ITOIA-e iz 2005. (članak 331. ICTA-e iz 1988.)

Za pojedince upisane kao redovne studente u obrazovnim ustanovama u programe do i uključujući razinu dodiplomskoga sveučilišnog studija te ostale studije usporedivog stupnja, smatra se da redovno pohađaju nastavu u smislu izuzeća od oporezivanja dohotka od stipendije porezom na dohodak prema članku 776. (vidi EIM06205).

Neki programi na sveučilištima i visokim školama, poglavito tzv. sandwich studijski programi, zahtijevaju od studenata da provedu određeno vrijeme stječući radno iskustvo izvan sveučilišta, itd., za vrijeme studija. Financijska se potpora obično obustavlja tijekom takvih razdoblja. Umjesto toga, student prima svoju plaću ili nadnicu od poslodavca. To su oporezivi primici na koje se PAYE treba primijeniti na uobičajeni način, gdje je to primjereno. Tu nema osnove za izuzeće na temelju članka 776., budući da tijekom razdoblja stjecanja radnog iskustva student neće redovno pohađati nastavu u obrazovnoj ustanovi.

Vidi EIM06235 kada je riječ o studentima koji uz dopuštenje svojih poslodavaca pohađaju obrazovne programe.

Uobičajeno se smatra da diplomandi upisani kao redovni studenti doktorskih ili jednakovrijednih studija redovno pohađaju nastavu budući da je njihov znanstveni rad podređen glavnom cilju usavršavanja metoda istraživanja. To vrijedi čak i kad takvi studenti obavljaju plaćene poslove manjeg opsega, npr. izvodeći nastavu ili kao demonstratori.

EIM06230 – Dohodak od rada: dohodak od stipendije: značenje izraza “na sveučilištu, visokoj školi, u školi ili drugoj obrazovnoj ustanovi”

Članak 776(1) ITOIA-e iz 2005. (članak 331(1) ICTA-e iz 1988.)

Da bi ispunio uvjete za izuzeće od oporezivanja dohotka od stipendije porezom na dohodak prema članku 776. (ranije članak 331.), korisnik stipendije mora redovno pohađati nastavu na sveučilištu, visokoj školi, u školi ili drugoj obrazovnoj ustanovi (vidi EIM06205).

Internu poslodavčevu školu ili visoku školu za usavršavanje zaposlenika, ili slične ustanove kojima upravlja poslodavčeva udruga itd., ne treba smatrati obrazovnim ustanovama u smislu ovog vodiča za tumačenje poreznih propisa. Samo priznata sveučilišta, visoke tehničke škole ili slične obrazovne ustanove otvorene širokoj javnosti, koje nude različite programe bilo praktične ili akademske prirode, ispunjavaju uvjete takve definicije. Kada priroda obrazovne ustanove nije jasna, valja se raspitati.

Program se mora odvijati u obrazovnoj ustanovi. Ako se on odvija negdje drugdje, tada uvjet nije zadovoljen i nema osnove za izuzeće. Obrazovna ustanova je ustanova čija je primarna funkcija obrazovanje. Ustanove čija primarna funkcija nije obrazovanje već nešto drugo ne zadovoljavaju ovaj uvjet i nema osnove za izuzeće. To je slučaj i s ustanovama u kojima se odvija neki oblik obrazovanja.

Na primjer, student doktorskih studija može pohađati nastavu u ustanovi čija je primarna funkcija istraživanje. Nije riječ o obrazovnoj ustanovi tako da nema osnove za izuzeće prema članku 776. Činjenica da su studenti i nastavnici upisani na neko sveučilište ne znači da se neki prostor smatra obrazovnom ustanovom.

EIM06240 – Dohodak od rada: dohodak od stipendije: rate isplata prema Poreznoj praksi br. 4/1986
Porezna praksa br. 4/1986

Osnova za izuzeće prema Poreznoj praksi br. 4/86 (vidi EIM06235) postoji kada rate isplata ne prelaze iznos iskazan u tablici u nastavku.

Razdoblje	Maksimalni iznos za razdoblje (£)		
	Godišnje	Mjesečno	Tjedno
Od 6/4/92	7,000	583,33	134,61
Od 01/09/05	15.000	1250,00	288,46
Od 01/09/07	15.480	1290,00	297,92

Za školsku godinu 1991/92 i ranije godine, vidi SE06207.

Kada rata stipendije (koja uključuje naknadu za smještaj ili hranarinu, ali ne uključuje sveučilišnu školarinu i druge naknade koje plaća zaposlenik) premašuje gornje limite, nemojte prihvatiti da je vježbenik/student primio dohodak od stipendije. Trebali biste pribaviti preslike ugovora između vježbenika/studenta i poslodavca/sponzora te objašnjenje o tome kako se izračunavaju rate stipendije. Vjerojatno je da će iznosi premašiti one koji se mogu vjerodostojno opisati kao dohodak od stipendije ili potpora za školovanje. Stoga se isplaćeni iznosi rata stipendije vjerojatno mogu smatrati primicima od rada te ih treba oporezovati u cijelom iznosu. Međutim, povećanje isplaćenog iznosa iznad kvalifikacijskog limita usred nastavnog programa neće imati utjecaja na prava na izuzeće za raniji dio programa školovanja. Slično tome, razdoblje redovnog pohađanja nastave za vrijeme kojeg je korisnik primao rate stipendije u iznosu koji ne ispunjava uvjete za izuzeće broji se kao razdoblje pohađanja obrazovne ustanove u smislu utvrđivanja je li zaposlenik redovno pohađao ustanovu ili nije.

EIM06205 - Employment income: scholarship income: general
Section 776 IT(TOIA) 2005 (Section 331 ICTA 1988)

Section 776 IT(TOIA) 2005 (previously Section 331 ICTA 1988) provides that income from a scholarship shall be exempt from income tax and disregarded for all income tax purposes if the holder of the scholarship is receiving full-time instruction at a university, college, school or other educational establishment.

You should always bear in mind that although the existence of Section 776 as an exempting section suggests that scholarship income of the holder of the award would otherwise be chargeable to tax, this is not necessarily the case. Payments under a scholarship, etc may well be regarded as income of the holder, in the ordinary meaning of the word. Deliberation as to whether a particular type of income is scholarship income or not and whether any exemption arises under Section 776, will normally be unnecessary if the income is not taxable in the first place.

The income could be:

- income assessable as Savings and Investment or Trading Income (see [EIM06210](#) and BIM65151)
- taxable employment income (see [EIM06210](#))
- employment income which is exempt under Statement of Practice 4/86 if it is within the permitted limit (see [EIM06235](#))
- not income within any section of the Taxes Acts (see [EIM06210](#) and ESM).

Only if you decide that the income is taxable do you need to consider whether any exemption arises under Section 776.

In order to establish the correct position you need to consider:

- the relationship between the payer and the recipient (see [EIM06215](#))
- the nature of the course being undertaken (see [EIM06220](#))
- whether it is full time (see [EIM06225](#))
- where the course is being undertaken (see [EIM06230](#))
- the amount of the payment (see [EIM06240](#)).

In cases of doubt or difficulty it is essential to establish the full terms and conditions relating to a particular scholarship. You will normally need to obtain a copy of any contract or agreement between the parties involved in order to do so.

EIM06215 - Employment income: scholarship income: directors and employees Section 215 ITEPA 2003

The general exemption in Section 776 IT(TOI)A 2005 (previously Section 331 ICTA 1988) that scholarship income shall be exempt from income tax applies only to the scholarship holder (see [EIM06205](#) onwards). Except for those in lower paid employment, the provision of a scholarship for the son or daughter of a director or employee will be treated as the parent's earnings under the benefits code (see [EIM30000](#) onwards). Section 215 ITEPA 2003 prevents the scholarship exemption at Section 776 (Section 331) from precluding such a charge.

EIM06220 - Employment income: scholarship income: meaning of scholarship Section 776(3) IT(TOI)A 2005 (Section 331(2) ICTA 1988)

Section 776 (Section 331) provides that income from a scholarship shall be exempt from income tax (see [EIM06205](#)). Section 776(3) (Section 331(2)) expands the meaning of scholarship to include an exhibition, bursary or any other similar educational endowment. As there is no other statutory definition the ordinary meaning of these terms has to be observed.

This means that although essentially a scholarship is an award, usually made on merit, which does no more than support a student during a period of study, in practice we have to interpret scholarship, etc. fairly broadly. An Inspector should deal with any cases of doubt or dispute.

The following do not normally qualify as scholarships:

- loans to employees undergoing educational courses, see [EIM01490](#) and Clayton v Gothorp (47TC168)
- payments to students under deeds of covenant. These payments typically are not linked to a course of education, nor are they part of a student grant. In Gibbs v Randall (53TC513) a parent covenanted to pay an amount to his student son for a period of time as part of his parental contribution towards a local education authority grant. He claimed that the payments, being part of his parental contribution to the student grant, were payments to which his son was entitled as "the holder of ... an educational endowment" and therefore should not be taken into account in calculating his son's income. The High Court held that the covenant imposed no obligation as to the use to which the money should be put when received and was not linked to the receipt of an educational grant or to continuance of the son's education. The

payments under the covenant were therefore not income to which the son was entitled as holder of an educational endowment.

EIM06225 - Employment income: scholarship income: meaning of full time instruction
Section 776 IT(TOI)A 2005 (Section 331 ICTA 1988)

Individuals registered as full-time students at educational establishments on courses up to, and including, university undergraduate and comparable levels may normally be regarded as receiving full-time instruction for the purposes of the scholarship exemption under Section 776 (see [EIM06205](#)).

Certain university and college courses, notably sandwich courses, require students to undertake periods of work experience away from the university, etc. during the course. The educational award is usually suspended during such periods. Instead the student receives his or her salary or wages from the employer. These are taxable earnings to which PAYE should be applied in the normal way, if appropriate. No exemption arises under Section 776, as the student will not, during the period of work experience, be undergoing full-time instruction at the educational establishment.

See [EIM06235](#) as regards students released by employers to undertake educational courses.

University graduates registered as full-time students for the degree of Ph.D. or equivalent may normally be regarded as receiving full-time instruction on the grounds that their research work is subordinate to the main object of acquiring training in research methods. This will still apply even if they undertake small amounts of paid work, for example, teaching or demonstrating.

EIM06230 - Employment income: scholarship income: meaning of at a university, college, school or other educational establishment
Section 776(1) IT(TOI)A 2005 (Section 331(1) ICTA 1988)

In order to qualify for the scholarship exemption under Section 776 (previously Section 331) the holder of the scholarship has to be receiving full-time education at a university, college, school or other educational establishment (see [EIM06205](#)).

An employer's own internal training school or college, or such an establishment run by an employer's association etc, should not be regarded as an educational establishment for the purposes of this guidance. Only recognised universities, technical colleges or similar educational establishments, open to the public at large and offering a range of courses both practical and academic, qualify. You should make enquiries where the nature of the establishment is not clear.

The education must take place at an educational establishment. If it takes place elsewhere then the condition is not satisfied and no exemption is due. An educational establishment is an establishment whose primary function is that of education. Where the primary function is other than education the condition is not satisfied and no exemption is due. This will be the case even if some education is carried out at the establishment.

As an example, a Ph.D. student may receive education at an establishment whose primary function is that of research. This is not an educational establishment and the Section 776 exemption will not apply. The fact that the students and staff are registered with a university will not mean the premises are an educational establishment.

EIM06240 - Employment income: scholarship income: rates of payment under Statement of Practice 4/1986
Statement of Practice 4/1986

The exemption under Statement of Practice 4/86 (see [EIM06235](#)) is due where the rate of payment does not exceed the amount shown in the table below.

Period	Maximum rate (£)		
	Yearly	Monthly	Weekly
From 6/4/92	7,000	583.33	134.61
From 01/09/05	15,000	1250.00	288.46
From 01/09/07	15,480	1290.00	297.92

For 1991/92 and earlier years, see SE06207.

Where the rate of remuneration (inclusive of lodging or subsistence allowances, but exclusive of university etc fees payable by the employee) exceeds the limits set out above, do not accept that the trainee/student is in receipt of scholarship income. You should obtain copies of contracts between the trainee/student and the employer/sponsor and an explanation of how the level of payments has been calculated. It is likely that the amounts exceed what may genuinely be described as scholarship income or educational maintenance. In consequence the payments are likely to be earnings from the employment and should be taxed in full. However, an increase in the rate of remuneration beyond the qualifying limit part way through a course, will not affect any entitlement to exemption for the earlier part of the course. Similarly, a period of full-time instruction at a rate of payment not qualifying for exemption counts as a period of attendance at the educational establishment for the purpose of deciding whether the employee was in full-time attendance at the establishment.